

Zarządzenie Nr 144/2012
Wójta Gminy Zagnańsk
z dnia 30 października 2012 r.

w sprawie wprowadzenia i przestrzegania zakładowych instrukcji przy wykonywaniu prac szczególnie niebezpiecznych w Urzędzie Gminy w Zagnańsku

Na podstawie art. 237 § 1 i 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zm.) oraz § 81 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2003 r. Nr 169 poz. 1650 ze zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1

Wprowadza się obowiązek przestrzegania zakładowych instrukcji przy wykonywaniu prac szczególnie niebezpiecznych występujących w Urzędzie Gminy Zagnańsk.

§ 2

Wprowadza się Wykaz prac szczególnie niebezpiecznych stanowiący załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 3

Wprowadza się Instrukcję bhp przy wykonywaniu prac z użyciem substancji (preparatów) niebezpiecznych stanowiącą załącznik nr 2 do niniejszego zarządzenia.

§ 4

Wprowadza się Instrukcję bhp przy wykonywaniu prac na wysokości stanowiącą załącznik nr 3 do niniejszego zarządzenia.

§ 5

Wprowadza się wykaz prac związanych z zagrożeniami wypadkowymi, zagrożeniem dla zdrowia pracowników stanowiący załącznik nr 4 do niniejszego zarządzenia.

§ 6

Wprowadza się instrukcje bhp prac związanych z zagrożeniami wypadkowymi, zagrożeniem dla zdrowia pracowników stanowiącą załącznik nr 5 do niniejszego zarządzenia.

§ 7

Zobowiązuje się wszystkie osoby kierujące komórkami organizacyjnymi Urzędu Gminy do zapoznania podległych pracowników z niniejszym zarządzeniem oraz umieszczenia instrukcji, o których mowa w § 3 i 4 niniejszego zarządzenia w widocznym miejscu na stanowisku pracy, którego instrukcje te dotyczą.

§ 8

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

WÓJT GMINY

Szczepan Skorupski

**Załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 144/2012
Wójta Gminy Zagnańsk z dnia 30 października 2012 r.**

Wykaz prac szczególnie niebezpiecznych.

1. Prace szczególnie niebezpieczne wykonywane przez pracowników Urzędu Gminy to:

- 1) prace na wysokości,
- 2) prace z użyciem materiałów niebezpiecznych, takich jak substancje i preparaty chemiczne,
- 3) roboty budowlane, rozbiórkowe, remontowe prowadzone bez wstrzymania ruchu zakładu lub jego części.

2. Podstawowe środki techniczne i organizacyjne zapobiegające niebezpieczeństwom

Przed przystąpieniem do prac szczególnie niebezpiecznych osoba kierująca pracownikami przeprowadza instruktaż pracowników obejmujący w szczególności:

- 1) imienny podział pracy,
- 2) kolejność wykonywania zadań,
- 3) wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy przy poszczególnych czynnościach,
- 4) określenie zasad postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia,
- 5) określenie rodzaju środków ochrony indywidualnej, jakie pracownicy muszą stosować w celu zabezpieczenia się przed skutkami zagrożeń,
- 6) informowanie pracowników o właściwościach fizycznych oraz chemicznych stosowanych materiałów niebezpiecznych oraz o ryzyku dla zdrowia i bezpieczeństwa,
- 7) określenie zasad bezpośredniego nadzoru.

Pracownicy, przed przystąpieniem do wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych, powinni być odpowiednio przygotowani zapoznając się z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy.

3. Wykaz prac szczególnie niebezpiecznych występujących w Urzędzie Gminy Zagnańsk przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Rodzaj wykonywanej pracy niebezpiecznej	Stanowisko	Stosowane środki bezpieczeństwa
1	Praca na wysokości wykonywana przy czynności mycia okien, wykonywana do wysokości 2 m nad poziomem podłogi, przy użyciu drabin lub mostka	Pracownik gospodarczy - sprzątaczką	1. Instruktaż przed wykonaniem pracy. 2. Imienny podział pracy. 3. Zapoznanie z instrukcją bhp przy wykonywaniu prac na wysokości

2	Prace z użyciem materiałów niebezpiecznych, takich jak substancje i preparaty chemiczne – środki drażniące stosowane do mycia urządzeń sanitarnych, umywalek, sanitariatów	Pracownik gospodarczy - sprzątaczką	<ol style="list-style-type: none"> 1. Instruktaż przed wykonaniem pracy. 2. Imienny podział pracy. 3. Zapoznanie z instrukcją bhp przy wykonywaniu prac z użyciem substancji (preparatów) niebezpiecznych. 4. Zapoznanie z kartami charakterystyki substancji niebezpiecznej
3	Praca na wysokości wykonywana przy czynnościach konserwacyjnych, naprawach, pracach malarskich, wymianie świetlówek, żarówek wykonywana do wysokości 2 m nad poziomem podłogi, przy użyciu drabin	Pracownik gospodarczy - konserwator	<ol style="list-style-type: none"> 1. Instruktaż przed wykonaniem pracy. 2. Imienny podział pracy. 3. Zapoznanie z instrukcją bhp przy wykonywaniu prac na wysokości
4	Prace z użyciem materiałów niebezpiecznych, takich jak substancje i preparaty chemiczne szkodliwe i drażniące stosowane przy malowaniu, czyszczeniu, konserwacji	Pracownik gospodarczy – konserwator	<ol style="list-style-type: none"> 1. Instruktaż przed wykonaniem pracy. 2. Imienny podział pracy. 3. Zapoznanie z instrukcją bhp przy wykonywaniu prac z użyciem substancji (preparatów) niebezpiecznych. 4. Zapoznanie z kartami charakterystyki substancji niebezpiecznej
5	Praca na wysokości wykonywana przy układaniu dokumentów na wyższych regałach wykonywana do wysokości 2 m nad poziomem podłogi, przy użyciu drabin	Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach administracyjno - biurowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Instruktaż przed wykonaniem pracy. 2. Imienny podział pracy. 3. Zapoznanie z instrukcją bhp przy wykonywaniu prac na wysokości

WÓJT GMINY

Szczepan Skorupski
Szczepan Skorupski

1. Instrukcja bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac z użyciem substancji (preparatów) niebezpiecznych

1. Cel instrukcji:

Opanowanie prawidłowych zasad bezpieczeństwa i higieny pracy związanych z użyciem substancji niebezpiecznych bez uskarżania się na dolegliwości.

2. Wymagania:

Na stanowisku pracy mogą być zatrudnieni pracownicy, którzy:

- 1) mają ukończone 18 lat,
- 2) zostali przeszkoleni w zakresie zasad bhp i ergonomii przy pracach związanych z użyciem substancji niebezpiecznych,
- 3) posiadający aktualne badania lekarskie bez przeciwwskazań do ww. prac,
- 4) wykazują się znajomością instrukcji oraz zapoznali się z kartami charakterystyki stosowanych substancji niebezpiecznych,
- 5) ubrani w odzież i obuwie robocze oraz środki ochrony indywidualnej przydzielone do stanowiska.

3. Zakazy obowiązujące na stanowisku pracy:

- 1) spożywanie posiłków na stanowisku pracy,
- 2) palenie tytoniu,
- 3) prowadzenie rozmów telefonicznych,
- 4) używanie ognia.

Niedopuszczalne jest:

- 1) Używanie substancji niebezpiecznych bez stosowania odpowiednich ochron osobistych (np. rękawice ochronne, półmaski),
- 2) Używanie jednocześnie substancji, które w wyniku zmieszania uwalniać mogą toksyczne gazy lub spowodować oparzenia skórne,
- 3) Zostawianie ww. środków w miejscach ogólnodostępnych (toalety, łazienki, pomieszczenia biurowe itp.).

4. Magazynowanie

Składować w chłodnych pomieszczeniach (magazynach), zabezpieczonych przed działaniem promieni słonecznych i dobrze wentylowanych. Trzymać pojemniki szczelnie zamknięte. Zamykać pojemniki po użyciu lub opróżnieniu. Przechowywać w oryginalnie zamkniętych opakowaniach z dala od urządzeń i narzędzi iskrzących.

5. Podstawowe czynności przed rozpoczęciem pracy:

Pracownik powinien:

- 1) sprawdzić kompletność wyposażenia na stanowisku pracy,
- 2) sprawdzić termin ważności stosowanych substancji.

6. Zasady i sposoby bezpiecznego wykonywania pracy:

Pracownik powinien:

- 1) stosować odzież roboczą, obuwie robocze oraz środki ochrony indywidualnej przewidziane w zakładowej tabeli norm ich przydziału oraz w kartach charakterystyki substancji niebezpiecznej,
- 2) koncentrować uwagę na wykonywanych czynnościach,
- 3) podczas pracy zachować właściwą pozycję ciała,
- 4) przestrzegać zasad higieny osobistej,
- 5) pracować w dobrze wentylowanych pomieszczeniach,
- 6) unikać wdychania oraz kontaktu z oczami i skórą.

7. Podstawowe czynności po zakończeniu pracy:

Pracownik powinien:

- 1) uporządkować stanowisko pracy,
- 2) przemyć ręce,
- 3) usunąć produkt i jego opakowanie w sposób bezpieczny.

8. Zasady postępowania w sytuacjach awaryjnych:

- 1) pożar

Produkty usunąć ze strefy zagrożenia. Gasić przez odizolowanie od dostępu powietrza. Dostosować środki gaśnicze do palących się materiałów w otoczeniu. Zaalarmować o pożarze oraz powiadomić straż pożarną.

- 2) uwolnienie do środowiska

Uniemożliwić dostęp osobom bez odpowiednich ochron. Unikać kontaktu ze skórą i oczami.

Zapewnić właściwą wentylację.

Postępować zgodnie z pkt. 5 oraz 6 karty charakterystyki substancji niebezpiecznej.

9. Pierwsza pomoc:

- 1) **Wdychanie:** wyprowadzić poszkodowanego na świeże powietrze. W przypadku wystąpienia niepokojących objawów skontaktować się z lekarzem.
- 2) **Kontakt ze skórą:** zdjąć zanieczyszczoną odzież, w przypadku podrażnienia skonsultować się z lekarzem.
- 3) **Kontakt z oczami:** wg wskazówek zawartych w karcie charakterystyki substancji, skonsultować się z lekarzem.
- 4) **Spżycie:** wg wskazówek zawartych w karcie charakterystyki substancji. Skonsultować się z lekarzem, pokazać opakowanie lub etykietę. Postępować zgodnie z pkt 4 karty charakterystyki substancji niebezpiecznej.

UWAGA!

W przypadku zaistnienia wypadku należy niezwłocznie powiadomić przełożonych i służbę BHP. Stanowisko pracy pozostawić w takim stanie, w jakim wydarzył się wypadek. W uzasadnionych przypadkach wezwać pogotowie ratunkowe lub udać się do lekarza.

10. Postępowanie z odpadami

Odpady opakowaniowe przeznaczyć do odzysku (recyklingu) lub unieszkodliwić zgodnie z obowiązującymi przepisami. Postępować zgodnie z pkt 13 karty charakterystyki substancji niebezpiecznej.

2. Instrukcja bezpiecznej pracy podczas magazynowania preparatów /substancji chemicznych.

UWAGI OGÓLNE

Do wykonywania pracy - magazynowania preparatów chemicznych może być dopuszczony pracownik, który:

- posiada dobry stan zdrowia, potwierdzony świadectwem lekarskim
- odbył instruktaż ogólny i stanowiskowy, został zapoznany z kartami charakterystyki stosowanych preparatów,
- jest ubrany w odzież roboczą lub ochronną i wyposażony w odpowiednie do zagrożenia środki ochrony indywidualnej.

PODSTAWOWE CZYNNOŚCI PRZED ROZPOCZĘCIEM PRACY:

- Sprawdzić stan techniczny opakowań magazynowanych substancji (muszą być kompletne, całe bez uszkodzeń i/lub wycieków).
- Sprawdzić prawidłowość oznakowania magazynowanych substancji.
- Wyznaczyć miejsce na magazynowane substancje.
- Sprawdzić stan techniczny miejsca, w której planuje się zmagazynowanie (równe, czyste, doświetlenie).
- Zapoznać się z własnościami fizykochemicznymi (z karty charakterystyki) substancji przeznaczonej do magazynowania.

ZASADNICZE CZYNNOŚCI PODCZAS PRACY

- Substancje chemiczne mogą być magazynowane w właściwie oznakowanych miejscach.
- Magazynowane towary ustawia się biorąc pod uwagę ich własności fizykochemiczne.
- Rodzaje opakowań, w których są magazynowane substancje chemiczne to: pojemniki z tworzywa z atestem, butelki z tworzywa z atestem, worki (na substancje sypkie np. sól, wapno).

Preparaty/substancje należy składować z zastosowaniem poniższych zasad:

- składować bezpośrednio na posadzce w jednej warstwie bądź na paletach,
- między rzędami pojemników należy zostawić przejścia o szerokości min. 1m,
- kwasy i ługi (wodorotlenki) należy magazynować na oddzielnych polach wyposażonych w instalację ściekową prowadzącą do stacji neutralizacji,
- substancje w workach magazynować na paletach w jednej warstwie,
- substancje w opakowaniach uszkodzonych i nieszczelnych należy przetransportować w oddzielne miejsce. Miejsce wycieku zneutralizować (zgodnie z kartą charakterystyki danej substancji).
- podczas czynności magazynowych należy stosować środki ochrony oczu, odzież ochronną, rękawice ochronne i buty ochronne.

CZYNNOŚCI ZABRONIONE

- Magazynować substancje w nieodpowiednich lub uszkodzonych opakowaniach.
- Magazynować substancje w opakowaniach nie oznakowanych.
- Magazynować we wspólnych polach substancje reagujące ze sobą np. kwasy z ługami.
- Pracować bez wymaganych ochron.
- Ignorować zalecenia dotyczące magazynowania z karty charakterystyki danej substancji.

UWAGI KOŃCOWE

- Każdy zasiniąły wypadek przy pracy zgłaszać swojemu przełożonemu. a stanowisko pracy pozostawić w takim stanie, w jakim zdarzył się wypadek.
- W razie wątpliwości, co do bezpiecznego wykonania pracy, pracownik ma prawo przerwać pracę i zwrócić się do przełożonego o wyjaśnienie sytuacji.
- W przypadku znalezienia się wobec bezpośredniego niebezpieczeństwa powstrzymać się od wykonywania pracy (pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia, nie może jednak odmówić podjęcia innej, równorzędnej pracy, gdy usunięcie zagrożenia przy poprzednio wykonywanej pracy nie jest możliwe).

3. Instrukcja bhp i postępowania w sytuacjach awaryjnych podczas pracy z niebezpiecznymi substancjami i preparatami szkodliwymi dla zdrowia.

1. BEZPIECZNE OBCHODZENIE SIĘ Z SUBSTANCJĄ I JEJ MAGAZYNOWANIE

Postępowanie: Zapewnić skuteczną wymianę powietrza (wentylację). Podczas stosowania nie jeść, nie pić, nie palić tytoniu, unikać wdychania par. Stosować środki ochrony indywidualnej. Stosować się do zaleceń z Karty Charakterystyki danej substancji.

Przechowywać: we właściwie oznakowanych, szczelnie zamkniętych opakowaniach; zgodnie z instrukcją na etykiecie substancji; z dala od żywności; w pomieszczeniu dobrze wentylowanym.

2. PIERWSZA POMOC - zastosować się do zaleceń z Karty Charakterystyki danej substancji.

Symptomy wywołane nadmiernym narażeniem: zwroty, mdłości, wymioty, trudności w oddychaniu, podrażnienie skóry lub oczu. W razie wystąpienia wymienionych objawów zasięgnąć pomocy medycznej i pokazać Kartę Charakterystyki Substancji Niebezpiecznej.

Wdychanie: poszkodowanego usunąć z miejsca narażenia na świeże powietrze, w przypadku braku oddechu zastosować sztuczne oddychanie i masaż serca, skonsultować się z lekarzem.

Po spożyciu: zastosować się do zaleceń z Karty Charakterystyki, w przypadku nieustępujących dolegliwości zasięgnąć porady lekarskiej

Po kontakcie ze skórą: zdjąć zanieczyszczoną odzież, przemyć skórę wodą z mydłem, do zmycia nie używać rozcieńczalników organicznych lub rozcieńczalników.

Po kontakcie z oczami: przemywać obficie wodą przez 15 minut i zasięgnąć pomocy medycznej.

3. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU

Środki zapobiegawcze: stosować się do zaleceń z karty charakterystyki danej substancji, a w szczególności:

1/usunąć wszystkie potencjalne źródła ognia np. otwarty ogień, niedopałki papierosów, urządzenia iskrzące.

2/zawsze pojemniki z substancją przechowywać zamknięte.

Środki gaśnicze: Piana, proszek, CO₂, w ograniczonych przypadkach również rozproszone strumienie wody.

Postępowanie podczas pożaru: usunąć z obszaru zagrożenia osoby postronne, poinformować straż pożarną, przystąpić do gaszenia. Pojemniki nie objęte pożarem polewać wodą.

W przypadku pożaru mogą pojawić się niebezpieczne dla zdrowia gazy i sadze.

4. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA

Osobiste środki ostrożności: Unikać potencjalnych źródeł zapłonu (ogień, niedopałki papierosów, iskry itp.)

Chronić układ oddechowy przed wdychaniem oparów. Zapewnić dobrą wentylację.

Środowiskowe środki ostrożności: Nie dopuścić do przedostania się do wody, cieków wodnych, piwnic,

studzienek odpływowych i gromadzenia oparów w zamkniętych pomieszczeniach.

Metody oczyszczania: Produkt stały zebrać do oznakowanego pojemnika. Ciecze - wymieszać rozlany produkt z ziemią, piaskiem lub innym materiałem absorbującym ciecze.

Umieścić zużyty absorbent na składowisku odpadów specjalnych lub niebezpiecznych.

5. KONTROLA NARAŻENIA I ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

Ochrona osobista: Dostosować środki bezpieczeństwa do technologii aplikacji. Używać tylko narzędzi beziskrowych.

Ochrona dróg oddechowych: Wentylować pomieszczenie, w którym stosuje się produkt tak, aby stężenie oparów rozpuszczalników zawartych w produkcie nie przekraczały dopuszczalnej wartości progowej.

WÓJT GMINY

Szczepan Skorupski

Instrukcja bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac na wysokości.

Pracą na wysokości jest praca wykonywana na powierzchni znajdującej się na wysokości co najmniej 1 m nad poziomem podłogi lub ziemi. Prace te powinny być wykonywane pod bezpośrednim nadzorem wyznaczonych do tego celu osób (bezpośredni przełożeni pracowników). Dostęp do wykonywania prac na wysokości mają jedynie osoby upoważnione i odpowiednio poinstruowane. Prace te powinny być organizowane w sposób niezmuszający pracownika do wychylania się poza obrys urządzenia, na którym stoi. Praca na wysokości poniżej 1 m może być niebezpieczna, gdy na stanowisko robocze nie można wejść lub zejść bez zastosowania stopni lub podręcznych drabinek.

Prace na wysokości w Urzędzie Gminy Zagnańsk wykonuje się dorywczo (mycie okien, wymiana zużytych świetlówek, prace malarskie, układanie dokumentów na regałach) na wysokości do 2 m z użyciem drabin. Wykonywanie prac na wysokości pow. 1,5 m powinno odbywać się przy asekuracji drugiej osoby.

Prace na wysokości powyżej 2 m, w przypadkach gdzie jest wymagane zastosowanie środków ochrony indywidualnej przed upadkiem z wysokości, muszą być wykonywane przez min. 2 osoby.

1. Cel instrukcji:

Opanowanie prawidłowych zasad bhp minimalizujących ryzyko wypadków związanych z wykonywaniem prac na wysokości.

2. Wymagania:

Na stanowisku pracy mogą być zatrudnieni pracownicy, którzy:

- 1) mają ukończone 18 lat,
- 2) zostali przeszkoleni w zakresie zasad bhp i ergonomii przy wykonywaniu prac na wysokości,
- 3) posiadający aktualne badania lekarskie bez przeciwwskazań do ww. prac,
- 4) legitymujący się zaświadczeniem o ukończeniu szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy uwzględniającego uwarunkowania wynikające z rodzaju czynności wykonywanych na wysokości,
- 5) wykazują się znajomością instrukcji,
- 6) mający zezwolenie na wykonanie pracy na wysokości od bezpośredniego przełożonego.

Zabronione jest zatrudnianie przy pracy na wysokości kobiet ciężarnych poza stałymi galeriami, pomostami, podestami i innymi stałymi podwyższeniami posiadającymi pełne zabezpieczenie przed upadkiem (bez potrzeby stosowania środków ochrony indywidualnej przed upadkiem).

3. Zakazy obowiązujące na stanowisku pracy:

- 1) spożywanie posiłków na stanowisku pracy,

- 2) palenie tytoniu,
- 3) używanie ognia,
- 4) prowadzenie rozmów telefonicznych,
- 5) ustawienie urządzeń w miejscu lub bezpośrednim sąsiedztwie ustawienia drabiny (ograniczających swobodę poruszania się po niej),
- 6) wspinanie na konstrukcje i maszty, które mogą ulec złamaniu,
- 7) mycie okien przy staniu na parapetach,
- 8) mycie okien górnych przy otwartych oknach dolnych,
- 9) mycie okien na wysokości powyżej 2 m.

4. Podstawowe czynności przed rozpoczęciem pracy:

Pracownik powinien:

- 1) wysłuchać szczegółowego instruktażu wykonywania tych prac. Instruktaż obejmuje imienny podział pracy, kolejność ich wykonywania oraz wymagania w zakresie bhp przy wykonywaniu tych prac, sposób użycia środków ochrony indywidualnej (jeśli zachodzi konieczność ich użycia),
- 2) sprawdzić kompletność wyposażenia na stanowisku pracy,
- 3) sprawdzić stan techniczny narzędzi, materiałów, drabin (sprawdzić stabilność, wytrzymałość na przewidywane obciążenie).

5. Zasady i sposoby bezpiecznego wykonywania pracy:

Pracownik powinien:

- 1) stosować odzież roboczą, obuwie robocze oraz środki ochrony indywidualnej przewidziane w zakładowej tabeli norm ich przydziału,
- 2) nie rozpoczynać pracy na wysokości bez dokładnego zaplanowania jej wykonania,
- 3) koncentrować uwagę na wykonywanych czynnościach,
- 4) podczas pracy zachować właściwą pozycję ciała,
- 5) nie wychylać się poza obrys podestu czy drabiny,
- 6) nie stosować drabin w sytuacji, gdy pracę można wykonać przy użyciu innych urządzeń, np. narzędzi o odpowiednio długich uchwytach.

6. Zasady użycia drabin:

Do pracy na wysokości mogą być wykorzystywane drabiny jako stanowiska robocze, jedynie w warunkach, w których wykorzystanie innego, bardziej bezpiecznego sprzętu roboczego nie jest uzasadnione z powodu niskiego poziomu ryzyka i krótkotrwałego ich wykorzystania albo istniejących okoliczności, których pracodawca nie może zmienić.

Przy używaniu drabin przenośnych niedopuszczalne jest w szczególności:

- 1) stosowanie drabin uszkodzonych,
- 2) stosowanie drabiny jako drogi stałego transportu, a także do przenoszenia ciężarów o masie powyżej 10 kg,
- 3) używanie drabiny niezgodnie z przeznaczeniem,
- 4) używanie drabiny rozstawnej jako przystawnej,
- 5) ustawianie drabiny na niestabilnym podłożu,

- 6) opieranie drabiny przystawnej o śliskie płaszczyzny, o obiekty lekkie lub wywrotne albo o stosy materiałów nie zapewniające stabilności drabiny,
- 7) stawianie drabiny przed zamkniętymi drzwiami, jeżeli nie są one zamknięte na klucz od strony ustawianej drabiny,
- 8) ustawianie drabin w bezpośrednim sąsiedztwie urządzeń — w sposób stwarzający zagrożenia dla pracowników używających drabiny,
- 9) wchodzenie i schodzenie z drabiny plecami do niej,
- 10) przenoszenie drabiny o długości powyżej 4 m przez jedną osobę.

Drabina przystawna powinna wystawać ponad powierzchnię, na którą prowadzi, co najmniej 0,75 m, a kąt jej nachylenia powinien wynosić od 650 do 750.

7. Podstawowe czynności po zakończeniu pracy:

Pracownik powinien:

- 1) uporządkować stanowisko pracy.
- 2) odłożyć narzędzia pracy w wyznaczone miejsca.

8. Zasady postępowania w sytuacjach awaryjnych:

- 1) o wadach i/lub uszkodzeniach narzędzi lub sprzętu należy niezwłocznie zawiadomić przełożonego.
- 2) jeżeli sytuacja na to pozwala każdy zaistniały wypadek przy pracy zgłaszać należy niezwłocznie swojemu przełożonemu, a stanowisko pracy pozostawić w takim stanie, w jakim nastąpił wypadek,
- 3) ostrzec współpracowników, a także inne osoby, znajdujące się w rejonie zagrożenia, o grożącym im niebezpieczeństwie,
- 4) bezwzględnie udzielić pierwszej pomocy poszkodowanym, działając spokojnie, szybko i sprawnie. W przypadkach uzasadnionych wezwać pogotowie ratunkowe.

9. Uwagi

W razie wątpliwości co do zachowania warunków bezpiecznej pracy pracownik ma prawo przerwać pracę i zwrócić się do przełożonego o wyjaśnienie sytuacji.

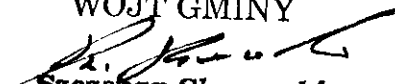
Na podstawie art. 210 Kodeksu pracy pracownik ma prawo - w razie gdy warunki pracy nie odpowiadają przepisom bhp i stwarzają bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia lub życia pracownika lub gdy wykonywana przez niego praca grozi takim niebezpieczeństwem innym osobom - powstrzymać się od wykonywanej pracy, zawiadamiając o tym niezwłocznie przełożonego.

WÓJT GMINY

Szczepan Skorupski

4. Wykaz prac związanych z zagrożeniami wypadkowymi, zagrożeniem dla zdrowia pracowników.

1. Eksploatacja maszyn i urządzeń technicznych.
2. Ręczne prace transportowe.
3. Prace spawalnicze, prace pilarką mechaniczną.
4. Prace z użyciem elektronarzędzi.

WÓJT GMINY

Szczepan Skorupski

5. Instrukcja bhp prac związanych z zagrożeniami wypadkowymi, zagrożeniem dla zdrowia pracowników.

Eksploatacja maszyn i urządzeń technicznych, roboty ziemne, budowlane, drogowe. Instrukcja określa wymagania bhp podczas eksploatacji maszyn przeznaczonych do robót ziemnych, budowlanych i drogowych zwanych maszynami roboczymi.

- 1) Maszyny i inne urządzenia techniczne powinny spełniać wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii, określone w Polskich Normach i właściwych przepisach, przez cały okres ich użytkowania.
- 2) Montaż, eksploatacja i obsługa maszyn powinny być zgodnie z dokumentacją techniczno ruchową,
- 3) Maszyny z własnymi napędami powinny mieć urządzenia do włączania i wyłączania łatwo dostępne dla obsługującego, sprawnie działające i zabezpieczone przed przypadkowym włączeniem.
- 4) Maszyny powinny być wyposażone w łatwo odróżniające się i odpowiednio oznakowane urządzenia do odłączenia od wszystkich źródeł energii. Ponowne przyłączenie maszyny do źródła energii nie powinno stanowić zagrożenia dla obsługi.
- 5) Elementy ruchome i inne części maszyn, które w razie zetknięcia się z nimi stwarzają zagrożenie, powinny być do wysokości co najmniej 2,5 m od poziomu podłogi stanowiska pracy osłonięte lub zaopatrzone w inne skuteczne urządzenia ochronne, z wyjątkiem przypadków, gdy spełnienie tych wymagań nie jest możliwe ze względu na funkcje maszyny.
- 6) Pasy, łańcuchy, taśmy, koła zębate i inne elementy układów napędowych oraz części maszyn zagrażające spadnięciu, znajdujące się nad stanowiskiem pracy lub przejściami na wysokości 2,5 m od poziomu podłogi, powinny być osłonięte co najmniej od dołu trwałymi osłonami.
- 7) Osłony stosowane na maszynach powinny uniemożliwiać bezpośredni dostęp do strefy niebezpiecznej. Osłony niepełne (wykonane z siatki, blachy perforowanej, prętów, itp.) powinny znajdować się w takiej odległości od elementów niebezpiecznych, aby przy danej wielkości i kształcie otworów nie było możliwe bezpośrednie dotknięcie tych elementów, zgodnie z PN-83/Z-82001.
- 8) Maszyny powinny być oznakowane znakami i barwami, zgodnie z wymaganiami określonymi w Polskiej Normie PN-92/N-01255.
- 9) Urządzenia ochronne stosowane przy maszynach powinny spełniać ogólne wymagania:
  - zapewniać bezpieczeństwo zarówno pracownikowi zatrudnionemu bezpośrednio przy obsłudze maszyny, jak i osobom znajdującym się w jej pobliżu,
  - działać niezawodnie posiadać odpowiednią wytrzymałość i trwałość,

- funkcjonować samoczynnie, niezależnie od woli i uwagi obsługującego, w przypadkach gdy jest to celowe i możliwe,
  - nie mogą być łatwo usuwalne lub odłączane bez pomocy narzędzi,
  - nie mogą utrudniać wykonywania operacji technologicznej ani ograniczać możliwości śledzenia jej przebiegu oraz nie mogą powodować zagrożeń i dodatkowego obciążenia fizycznego lub psychicznego pracowników.
- 10) Maszyny i narzędzia oraz ich urządzenia ochronne należy utrzymywać w stanie sprawności technicznej i czystości zapewniającej użytkowanie ich bez szkody dla bezpieczeństwa i zdrowia pracowników oraz stosowane tylko w procesach i warunkach do których są przeznaczone. O dostrzeżonych wadach lub uszkodzeniach maszyny pracownik powinien niezwłocznie poinformować swojego przełożonego.
  - 11) Maszyny, których uszkodzenie stwierdzono w czasie pracy, trzeba natychmiast zatrzymać i wyłączyć z zasilania energią. Wznowienie pracy maszyny bez usunięcia uszkodzenia jest niedopuszczalne.
  - 12) Maszyny niesprawne, uszkodzone lub pozostające w naprawie należy wycofać z użytkowania oraz wyraźnie oznakować tablicami informacyjnymi i zabezpieczyć w sposób uniemożliwiający ich uruchomienie. Maszyn będących w ruchu nie wolno pozostawić bez obsługi lub nadzoru, chyba że dokumentacja techniczno-ruchowa stanowi inaczej.
  - 13) Maszyn będących w ruchu nie wolno naprawiać, czyścić i smarować, z wyjątkiem smarowania za pomocą specjalnych urządzeń określonych w DTR.
  - 14) Pracownicy zatrudnieni przy obsłudze maszyn z ruchomymi elementami nie mogą pracować w odzieży z luźnymi (zwisającymi) częściami oraz bez nakryć głowy okrywających włosy.
  - 15) Zabrania się dokonywania zmian konstrukcyjnych w maszynach i urządzeniach roboczych.

RĘCZNE PRACE TRANSPORTOWE

1. Niedopuszczalne jest ręczne przemieszczanie przedmiotów przez pomieszczenia, schody, korytarze lub drzwi zbyt wąskie w stosunku do rozmiarów tych przedmiotów, jeżeli stwarza to zagrożenie wypadkowe.
2. Ostre wystające elementy przedmiotów przemieszczanych powinny być zabezpieczone w sposób zapobiegający powstawaniu urazów,
3. Masa przedmiotów przenoszonych przez jednego pracownika nie może przekraczać:
  - 30 kg - przy pracy stałej (mężczyźni) i 12 kg (kobiety),
  - 50 kg - przy pracy dorywczej (mężczyźni) i 20 kg (kobiety).
4. Niedopuszczalne jest ręczne przenoszenie przedmiotów o masie przekraczającej 30 kg na wysokość powyżej 4 m lub na odległość przekraczającą 25 m,
5. Przenoszenie przedmiotów, których długość przekracza 4 m i masa 30 kg, powinno odbywać się zespołowo, pod warunkiem że na jednego pracownika przypada masa nie przekraczająca:
  - 25 kg - przy pracy stałej,
  - 42 kg - przy pracy dorywczej.

6. Niedopuszczalne jest zespołowe przemieszczanie przedmiotów o masie przekraczającej 500 kg.
7. Przedmiot przemieszczany ręcznie nie powinien ograniczać pola widzenia pracownika.
8. Przy pracach związanych z ręcznym przemieszczaniem przedmiotów należy zapewnić wystarczającą przestrzeń zwłaszcza w płaszczyźnie poziomej, uniemożliwiającą zachowanie prawidłowej pozycji ciała pracownika podczas pracy.
9. Powierzchnia, po której są przemieszczane ręcznie przedmioty, powinna być równa, stabilna i nie śliska.

Wózki i taczki

1. Dopuszczalna masa ładunku przemieszczanego na wózku po terenie płaskim o twardej nawierzchni nie może przekraczać 450 kg na pracownika, łącznie z masą wózka.
2. Przy przemieszczaniu ładunku na wózku po pochyleniach większych niż 5% masa ładunku, łącznie z masą wózka, nie może przekraczać 350 kg. Niedopuszczalne jest ręczne przemieszczanie ładunków na wózkach po pochyleniach powierzchni większych niż 8% oraz na odległość większą niż 200 m.
3. Wózki powinny zapewniać stabilność przy załadunku i rozładunku.
4. Masa ładunków przemieszczanych przy użyciu środków transportowych nie powinna przekraczać dopuszczalnej nośności lub udźwigu danego środka transportowego.

Uwaga !

1. Sposób ładowania oraz rozmieszczenia ładunków na wózkach i taczkach powinien zapewnić ich równowagę i stabilność podczas przemieszczania. Przedmioty przewożone na wózkach nie powinny wystawać poza obrys wózka (taczki) i przysłaniać pola widzenia przewożącego je pracownika.
2. Masa ładunku przemieszczanego na taczce, łącznie z masą taczki, nie może przekraczać:
  - 100 kg - po twardej nawierzchni,
  - 75 kg - po nawierzchni nieutwardzonej.
3. Niedopuszczalne jest przemieszczanie ładunku na taczce po pochyleniach większych niż 8% oraz na odległość przekraczającą 200 m.
4. Każdy pracownik zatrudniony na budowie ma prawo powstrzymać się od wykonywania pracy, zawiadamiając o tym niezwłocznie przełożonego, m.in. w przypadku gdy warunki pracy nie odpowiadają przepisom bhp i stwarzają bezpośrednie zagrożenie jego zdrowia lub życia.

PRACE SPAWALNICZE

1. Prace spawalnicze mogą być wykonywane przez osoby posiadające:
  - zaświadczenie o ukończeniu szkolenia lub
  - świadectwo egzaminu spawacza albo
  - książeczkę spawacza
2. Przed rozpoczęciem prac spawalniczych należy:
  - ocenić zagrożenie pożarowe w miejscu, w którym prace będą wykonywane,

- ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu,
- wskazać osoby odpowiedzialne za odpowiednie przygotowanie miejsca pracy, przebieg pracy oraz zabezpieczenie miejsca pracy po zakończeniu pracy,
- zapewnić wykonywanie prac wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje,
- zaznajomić osoby, które wykonują prace, z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z przedsięwzięciami mającymi na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu.

3. Przy wykonywaniu prac należy:

- zabezpieczyć przed zapaleniem materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujących się w nim instalacji technicznych,
- prowadzić prace w pomieszczeniach (urządzeniach) zagrożonych wybuchem lub w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo palnych cieczy lub palnych gazów, jedynie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości,
- mieć w miejscu wykonywania prac sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru,
- używać do wykonywania prac wyłącznie sprzętu sprawnego technicznie i zabezpieczonego przed możliwością wywołania pożaru,

4. Po zakończeniu prac należy:

- poddać kontroli miejsce, w którym prace były wykonywane i miejsca, które z nim bezpośrednio sąsiadują.

PRACE PILARKĄ MECHANICZNĄ.

1. Zabrania się dopuszczania do pracy osób o widocznych oznakach niedyspozycji fizycznej lub psychicznej oraz zgłaszających takie niedyspozycje.
2. Do pracy z użyciem pilarki można dopuścić wyłącznie pracowników, którzy posiadają aktualne orzeczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do pracy przy użyciu maszyn wywołujących drgania mechaniczne oraz zaświadczenie o odbyciu z wynikiem pozytywnym szkolenia kursowego dla drwali-operatorów pilarek z zakresu pracy pilarka i jej obsługi.
3. Przy pracy pilarka z piłą łańcuchową strefa niebezpieczna obejmuje przestrzeń o promieniu co najmniej 2 m od niej.
4. W strefie niebezpiecznej może znajdować się tylko operator, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach - także pomocnik oraz osoba nadzorująca lub prowadząca szkolenie.
5. Przy ścinie drzew strefa zagrożenia obejmuje przestrzeń o promieniu dwóch wysokości ścinanych drzew; w strefie tej w tym samym czasie nie powinny znajdować się inne stanowiska robocze.

6. Na powierzchni roboczej, na której prowadzona jest ścinka drzew, obowiązuje zakaz przebywania osób postronnych. Powierzchnie te powinny być oznaczone tablicami zakazującymi wstępu na powierzchnię roboczą, z podaniem przyczyny zakazu.
7. Przed rozpoczęciem ścinki wszyscy pracownicy powinni być zapoznani z organizacją prac, przebiegiem granic działki roboczej oraz zagrożeniami na powierzchni roboczej.
8. Ścinka drzew pilarką musi być poprzedzona przygotowaniem stanowiska roboczego, obejmującym usunięcie dolnych, przeszkadzających gałęzi, oczyszczenie powierzchni wokół drzewa z leżaniny, podszytów i śniegu, oraz przygotowaniem ścieżki oddalenia na co najmniej 5 m od pnia.
9. Operacje technologiczne z użyciem pilarki mogą być wykonywane na danej powierzchni roboczej przez jedną osobę tylko wtedy, gdy w pobliżu znajduje się druga uprawniona osoba oraz pozostają one ze sobą w stałym kontakcie.
10. Prace z użyciem pilarki należy wykonywać pod nadzorem doraźnym, z wyjątkiem prac określonych w pkt. 4.
11. Prace z użyciem pilarki przy usuwaniu złomów i wywrotów, ścinie i obalaniu drzew zrośniętych, dziuplastych lub pochylonych i o znacznej grubości (drzew trudnych) i drzew ze złamanym wierzchołkiem lub nadłamanymi gałęziami (drzew niebezpiecznych) oraz prace przy drzewach zawieszonych trudnych do ściągnięcia powinny być wykonywane pod stałym nadzorem.
12. Ścinkę drzew o średnicy w miejscu cięcia do 20 cm można wykonywać:
  - a. pilarką z piłą łańcuchową - bez sprzętu pomocniczego,
  - b. pilarką z piłą łańcuchową i uchwytem pionowym
  - c. pilarką z urządzeniem tnącym na wysięgniku,
  - d. narzędziami ręcznymi - przy pielęgnacji drzew i czyszczeniach wczesnych.
13. Ścinkę i obalanie drzew o średnicy w miejscu cięcia większej niż 20 cm można wykonywać jednoosobowo lub dwuosobowo przy użyciu pilarki i sprzętu pomocniczego w postaci:
  - 1) dźwigni-obracaka lub tyczki kierunkowej - przy drzewach o grubości nie przekraczającej potrójnej szerokości prowadnicy pilarki,
  - 2) klinów lub innych urządzeń rozwierających rzas - przy drzewach grubszych od potrójnej szerokości prowadnicy pilarki
14. Rozpoczęta ścinka drzewa w cięciach rębnych i późnych trzebieżach powinna być zakończona obaleniem drzewa, a w przypadku jego zawieszenia - ściągnięciem przed przystąpieniem do ścinki następnego drzewa.
15. Jeżeli ściągnięcie drzewa zawieszzonego okaże się niemożliwe przy użyciu dozwolonych sposobów i środków, którymi dysponuje operator, jest on zobowiązany przerwać pracę i zawiadomić o tym osobę nadzorującą, która powinna zapewnić możliwość bezpiecznego ściągnięcia zawieszzonego drzewa
16. Do czasu ściągnięcia zawieszzonego drzewa na działce roboczej mogą być wykonywane jedynie prace związane z jego ściągnięciem.
17. Zabrania się wykonywania operacji technologicznych z użyciem pilarki:

- 1) bez uprzedniego sprawdzenia, czy w strefie zagrożenia nie znajdują się ludzie lub zwierzęta,
- 2) podczas wiatru, który może wpłynąć na zmianę założonego kierunku obalenia drzewa lub powodować jego pękanie i niekontrolowane obalenie,
- 3) podczas wyładowań atmosferycznych, ulewnego deszczu, śnieżyicy, podczas gęstej mgły, zapadającej ciemności oraz przy temperaturze poniżej minus 20 °C .

PRACE PRZY UŻYCIU ELEKTRONARZĘDZI.

Przed rozpoczęciem pracy należy:

- dokładnie zapoznać się z dokumentacją wykonawczą i instrukcją obsługi urządzenia
- sprawdzić stan techniczny urządzeń mechanicznych i oświetlenia stanowiska, a w szczególności stan instalacji elektrycznej w tym przyłączy, czy narzędzie jest wykonane w I czy II klasie izolacji (II klasa izolacji oznaczona jest na tabliczce znamionowej znakiem i takie narzędzie nie wymaga podłączenia do gniazdka z kołkiem uziemiającym)
- sprawdzić czy nie ma widocznych uszkodzeń korpusu narzędzia, czy przewód zasilający i wtyczka nie są uszkodzone
- sprawdzić czy nie jest uszkodzone lub zanieczyszczone gniazdko przyłączeniowe
- sprawdzić czy narzędzie skrawające (wiertło, frez, tarcza szlifierska itp.) jest w dobrym stanie (tarcze szlifierskie powinny odpowiadać liczbie dopuszczalnych obrotów parametrom narzędzia, nie mogą być popękane)
- prawidłowo i mocno zamocować narzędzia skrawające w uchwycie
- sprawdzić na biegu luzem czy narzędzie pracuje równo, bez drgań i bez nadmiernego hałasu oraz czy sprawny jest wyłącznik.

Pracownik uruchamiający urządzenie powinien przed dokonaniem tej czynności sprawdzić dokładnie, czy jego uruchomienie nie grozi wypadkiem:

- próbnie uruchomić zmechanizowane urządzenia i sprawdzić jakość ich działania
- przygotować niezbędne pomoce warsztatowe, przyrządy pomiarowe, narzędzia pracy, zmiotki, oraz konieczne ochrony osobiste, np. okulary, maski, ochronniki słuchu, itp.
- zauważone usterki i uchybienia zgłosić natychmiast przełożonemu.

W czasie pracy przy użyciu elektronarzędzi nie wolno:

- wykonywać prace konserwacyjno-remontowe maszyn, urządzeń i odbiorników elektrycznych przez nieuprawnionych pracowników
- wznawiać pracę urządzenia bez usunięcia uszkodzenia
- dopuszczać do obsługi osoby niepowołane
- zdejmować lub manipulować fabrycznymi osłonami ochronnymi
- podłączać odbiorniki do sieci w sposób inny niż za pomocą wtyczek stanowiących fabryczne wyposażenie odbiorników
- pracować w rękawicach wilgotnych
- stosowania przypadkowych przedłużaczy i uszkodzonych gniazdek elektrycznych

- dociskać narzędzia do materiału tułowiem
- pracy narzędziem na drabinie przystawnej lub na chwiejnym i niepewnym rusztowaniu
- pracy narzędziami o napędzie elektrycznym na zewnątrz pomieszczenia w czasie deszczu lub śnieżyicy
- naprawiać i wymieniać wkładki bezpiecznikowe
- postępować w sposób niezgodny z obowiązującymi przepisami, szczegółowymi instrukcjami i poleceniami nadzoru
- zasilać elektronarzędzi w miejscach krańcowego zagrożenia (na przykład przy dużej wilgotności, wewnątrz zbiorników itp.) w inny sposób niż przez transformator separacyjny.

W czasie pracy przy użyciu elektronarzędzi należy:

- używać obowiązujące ochrony osobiste
- sukcesywnie usuwać odpady
- utrzymywać w porządku miejsce pracy, nie rozrzucać narzędzi i przedmiotów przeznaczonych do obróbki lub obrobionych,
- utrzymywać posadzkę w czystości i suchą
- zachowywać prawidłową pozycję ciała przy wykonywaniu pracy
- narzędzia mocować mocno, ale tak aby nie uległy uszkodzeniu
- przy procesach o dużym natężeniu hałasu bezwzględnie stosować ochronniki słuchu
- przy obróbce, przy której występuje duże zapylenie stosować okulary ochronne oraz ochrony dróg oddechowych
- przy pracach o znacznej używać rękawice antywibracyjne
- przy pracy narzędziami o napędzie mechanicznym należy zawsze stosować rękawice robocze
- w trakcie wykonywania obróbki narzędzie skrawające dociskać do materiału ostrożnie i bez nadmiernej siły
- w czasie wykonywania pracy narzędziami o napędzie elektrycznym w środowisku o dużym zawilgoceniu lub w pomieszczeniu, którego podłoga jest dobrze przewodząca (metal, wilgotne deski, mokry be-ton itp.) na stanowisku należy stosować chodnik dielektryczny lub kalosze dielektryczne

Zasady postępowania w sytuacjach awaryjnych.

- o wadach i / lub uszkodzeniach urządzenia należy niezwłocznie zawiadomić przełożonego
- elektronarzędzia, których uszkodzenie stwierdzono w czasie pracy, powinny być niezwłocznie zatrzymane i odłączone od zasilania
- bezwzględnie udzielić pierwszej pomocy poszkodowanym
- w razie awarii maszyny stwarzającej zagrożenie dla otoczenia należy zastosować zrozumiałą i dostrzegalną sygnalizację ostrzegawczą i alarmową
- każdy zaistniały wypadek przy pracy zgłaszać swojemu przełożonemu, a stanowisko pracy pozostawić w takim stanie, w jakim nastąpił wypadek.

WÓJT GMINY

 Szczepan Skorupski